

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформація про викладача (лектора, асистента).

Савченко Олена В'ячеславівна

Доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології

Контактна інформація: e-mail: olena.savchenko@usfu.edu.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Методи дослідження в психології» відводиться **90** годин **3** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 2 семестру на 1-ому курсі навчання.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни «Методи дослідження в психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Загальна психологія — дає фундаментальні знання про психічні процеси, стани та властивості особистості.
- Історія психології — формує уявлення про розвиток психологічних ідей та наукових шкіл.
- Вступ до спеціальності — ознайомлює з основами професійної діяльності психолога та її етичними принципами.
- Філософія — забезпечує методологічну базу для осмислення психологічних концепцій.

Постреквізити:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

- Методи дослідження в психології — застосування методологічних принципів для організації емпіричних і теоретичних досліджень.
- Методи якісних досліджень у психології — використання методологічних підходів для глибинного аналізу індивідуального досвіду.
- Методи кількісних досліджень у психології — реалізація методологічних засад у статистичному та експериментальному аналізі.
- Методи аналізу даних у психології — практичне використання методологічних засад для обробки та інтерпретації результатів досліджень.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Методи дослідження в психології» призначена для системної підготовки майбутніх фахівців-психологів до професійної дослідницької та діагностичної діяльності.

Програма розроблена для студентів, що навчаються за спеціальністю «Психологія», з метою формування у них методологічної компетентності. Це

означає не просто вміння проводити тести, а розуміння того, як організувати наукове дослідження від ідеї до перевірки результатів методами математичної статистики.

Забезпечення наукового підходу:

- Опанування алгоритмів наукового пізнання: навчання розрізненню наукових фактів від життєвих спостережень.
- Вивчення критеріїв якості методів: детального розбору понять валідність (відповідність методу меті) та надійність (стабільність результатів).

Формування практичного інструментарію. Програма спрямована на підготовку студента до роботи з різними класами методів:

- Організаційні методи: порівняльні, лонгітюдні та комплексні стратегії дослідження.
- Емпіричні методи: техніка наукового спостереження, бесіди, проведення експериментів та використання психодіагностичних тестів (опитувальників та проєктивних методик).
- Методи обробки даних: навчання якісному аналізу та використанню пакетів статистичного аналізу для підтвердження гіпотез.

Професійна адаптація та етика. Програма призначена для засвоєння етичних стандартів роботи психолога-дослідника, що включає:

- Дотримання конфіденційності даних досліджуваних.
- Запобігання психологічному травмуванню під час експериментів.
- Об'єктивність та неупередженість при інтерпретації результатів.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Методи дослідження в психології» є фундаментальною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців-психологів, яка забезпечує перехід від теоретичних знань до практичного наукового та діагностичного пізнання психічної реальності.

Ключові характеристики призначення цієї дисципліни:

1. Методологічний фундамент

Дисципліна є базовою для формування наукового світогляду. Вона вчить студента не просто збирати факти, а організовувати процес дослідження згідно з критеріями науковості: об'єктивністю, доказовістю та відтворюваністю.

2. Інструментальна база. Навчальна дисципліна є джерелом практичного інструментарію, оскільки вона:

- Забезпечує оволодіння конкретними методиками: від класичних опитувальників (як-от «Акцент-2-90») до складних проєктивних методів (ТАТ, тест «Рука»).
- Навчає техніці проведення психологічного експерименту та спостереження.
- Надає методи математичної обробки даних, що дозволяють підтвердити або спростувати дослідницькі гіпотези.

3. Професійна деонтологія. Вона є школою професійної етики, де майбутній фахівець засвоює правила взаємодії з досліджуваним, принципи конфіденційності та відповідальності за результати діагностики.

4. Інтегруюча ланка. Дисципліна виступає як єдність теорії та практики:

- Вона пов'язує знання з «Загальної психології» та «Фізіології ВНД» з реальними методами вимірювання психічних властивостей.
- Створює базу для написання курсових та дипломних робіт, забезпечуючи студента методологічним апаратом (об'єкт, предмет, гіпотеза).

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методи дослідження в психології» є формування у студентів цілісної системи знань про методологічні основи, принципи, стратегії та конкретні інструменти наукового пізнання психічних явищ.

8. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методи дослідження в психології» є конкретні кроки, які дозволяють реалізувати мету курсу. Їх прийнято поділяти на теоретичні, практичні та етичні.

Ключові завдання, які стоять перед студентом:

1. Теоретичні завдання

- Вивчення методологічних рівнів: Розуміння різниці між загальною методологією (філософські засади), конкретною методологією (психологічні теорії) та методикою (конкретні тести).
- Опанування понятійного апарату: Засвоєння термінів «валідність», «надійність», «стандартизація», «репрезентативність вибірки» та «кореляція».
- Класифікація методів: Ознайомлення з ієрархією методів — від неутручальних (спостереження) до активних (формуючий експеримент).

2. Практично-інструментальні завдання

- Оволодіння технікою проведення: Навчитись правильно створювати умови для дослідження, встановлювати раппорт (контакт) із клієнтом та професійно подавати інструкції.
- Обробка та інтерпретація: Формування вмінь переводити «сирі» бали у стандартні шкали (стени, Т-бали) та розкривати психологічний зміст отриманих результатів.
- Використання математичної статистики: Навчитись застосовувати статистичні критерії (наприклад, t-критерій Стюдента, кореляція Пірсона) для підтвердження наукових гіпотез.

3. Діагностично-прогностичні завдання

- Диференційна діагностика: Навчитись розрізняти норму, акцентуацію характеру та патологічні прояви за допомогою комбінації різних методів (наприклад, ТАТ + MMPI).

- Складання висновків: Оволодіння мистецтвом написання психологічного висновку, який би інтегрував результати спостереження, бесіди та тестування.
- Прогнозування: Набуття навичок побудови прогнозів поведінки особистості в майбутньому на основі виявлених закономірностей.

4. Професійно-етичні завдання

- Дотримання деонтології: Засвоєння правил професійної етики (конфіденційність, неупередженість, право на відмову від дослідження).
- Критичне мислення: Формування здатності критично оцінювати якість психодіагностичного інструментарію та відсіювати ненаукові методи (псевдотести).

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методи дослідження в психології» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- Методологічні основи: ієрархічну структуру методології наукового пізнання, від загальнофілософського рівня до конкретних методик дослідження.
- Класифікацію методів: розгорнуту систему методів психології, включаючи організаційні (лонгітюдний, порівняльний), емпіричні (експеримент, спостереження, опитування), методи обробки та інтерпретації даних.
- Психометричні вимоги: сутність та способи перевірки ключових характеристик психодіагностичного інструментарію — валідності, надійності, стандартизації та репрезентативності.
- Методику Акцент-2-90: структуру, мету та розмірність масштабів опитувальника, а також психологічний зміст кожної з десяти шкал акцентуацій характеру.
- Проективні методи: історію створення, принципи аперцепції та механізми проєкції, що лежать в основі тестів ТАТ, САТ та тесту «Рука».
- Графічні методи: можливості та обмеження малюнкових тестів, принципи інтерпретації формальних та змістовних ознак малюнка.
- Математичну статистику: логіку застосування статистичних методів для перевірки наукових гіпотез та кількісного аналізу результатів дослідження.
- Психологію сумісності: основні положення та рівні сумісності особистостей, а також принципи оцінки спрацьованості в групах.
- Професійну етику: етичні стандарти та деонтологічні норми проведення психологічного дослідження, правила збереження конфіденційності та надання зворотного зв'язку.
- Алгоритм висновку: принципи інтегральної оцінки особистості та правила структурування професійного психологічного висновку.

Уміти:

- Проектувати дослідження: самостійно визначати об'єкт, предмет, мету та формулювати наукові гіпотези дослідження.

- Підбирати інструментарій: обирати адекватні методи (опитувальники, проєктивні чи графічні методи), що відповідають специфіці поставленого завдання та віковим особливостям досліджуваного.
- Проводити тестування: технічно грамотно реалізовувати процедуру анкетування за методикою «Акцент-2-90», проводити сесии ТАТ або тесту «Рука», суворо дотримуючись інструкцій та часових лімітів.
- Інтерпретувати результати: здійснювати якісний та кількісний аналіз отриманих даних, розкривати зміст акцентуацій характеру та глибинних потреб особистості.
- Аналізувати малюнки: проводити професійну інтерпретацію графічних тестів, враховуючи як змістовні образи, так і формальні показники (натиск, розмір, розташування).
- Оцінювати сумісність: використовувати методи діагностики міжособистісних стосунків для прогнозування ефективності спільної діяльності та виявлення конфліктних зон.
- Застосовувати статистику: проводити математичну обробку даних для перевірки значущості відмінностей або зв'язків між психологічними явищами.
- Формувати цілісний портрет: синтезувати дані з різних джерел (бесіда, спостереження, тести) в єдину інтегральну оцінку особистості.
- Скласти професійну документацію: грамотно оформлювати результати дослідження у формі психологічного висновку, протоколу або звіту.
- Надавати зворотний зв'язок: етично та доступно пояснювати результати діагностики клієнту або замовнику, дотримуючись принципу професійної таємниці.

9. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та організація психологічних досліджень

Тема 1. Предмет і завдання психологічного дослідження: сутність, мета та етапи.

Психологічне дослідження спрямоване на вивчення закономірностей психічних процесів, станів та поведінки людини. Його предметом є як індивідуальні, так і групові прояви психіки. Основними завданнями виступають опис, пояснення та прогнозування психологічних явищ. Етапи дослідження включають постановку проблеми, формулювання гіпотези, вибір методів та аналіз результатів.

Тема 2. Методологічні принципи та наукові підходи у психології.

Методологія визначає загальні принципи побудови психологічного знання. Вона включає системність, об'єктивність, верифікованість та етичність досліджень. Наукові підходи охоплюють експериментальний, феноменологічний, когнітивний, психодинамічний та соціально-психологічний

напрями. Вибір підходу залежить від мети та завдань дослідження, а також від специфіки об'єкта.

Тема 3. Організація дослідження: вибір проблеми, гіпотези та планування.

Організація дослідження починається з визначення актуальної проблеми та формулювання дослідницьких питань. Гіпотеза виступає як наукове припущення, що потребує перевірки. Планування включає вибір вибірки, методів збору даних та способів їх аналізу. Чітка структура дослідження забезпечує його надійність та валідність.

Тема 4. Методи збору даних: спостереження, інтерв'ю, анкетування.

Спостереження дозволяє отримати безпосередні дані про поведінку та взаємодію людей. Інтерв'ю забезпечує глибше розуміння внутрішніх переживань та мотивів. Анкетування дає можливість зібрати стандартизовану інформацію від великої кількості респондентів. Поєднання цих методів підвищує достовірність результатів.

Тема 5. Етичні стандарти та професійна відповідальність у психологічних дослідженнях.

Етичні стандарти визначають правила взаємодії дослідника з учасниками експерименту. Вони включають добровільність участі, конфіденційність та недопущення шкоди. Професійна відповідальність психолога полягає у чесності, точності та дотриманні наукових норм. Етичність дослідження є запорукою його легітимності та суспільної довіри.

Змістовий модуль 2. Методи аналізу та інтерпретації даних у психології

Тема 6. Експеримент як метод дослідження: структура, види та особливості.

Експеримент є основним методом перевірки гіпотез у психології. Його структура включає незалежну та залежну змінні, контрольні умови та процедуру вимірювання. Існують лабораторні, природні та квазіексперименти. Особливістю методу є можливість встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Тема 7. Тестування та психометричні методи: валідність, надійність, стандартизація.

Психологічні тести дозволяють вимірювати індивідуальні особливості особистості та когнітивних процесів. Валідність визначає, наскільки тест вимірює саме те, що заявлено. Надійність характеризує стабільність результатів у часі. Стандартизація забезпечує порівнянність даних між різними групами та умовами.

Тема 8. Якісні методи аналізу: контент-аналіз, кейс-стаді, феноменологічний підхід.

Якісні методи спрямовані на глибоке розуміння психологічних явищ. Контент-аналіз дозволяє досліджувати тексти та комунікацію. Кейс-стаді

зосереджується на детальному аналізі окремих випадків. Феноменологічний підхід акцентує увагу на суб'єктивному досвіді людини.

Тема 9. Кількісні методи аналізу: статистичні процедури та математичні моделі.

Кількісні методи забезпечують об'єктивність та точність дослідження. Статистичні процедури включають описову та інферентну статистику. Математичні моделі дозволяють прогнозувати поведінку та психічні процеси. Використання кількісних методів підвищує наукову обґрунтованість результатів.

Тема 10. Інтерпретація результатів та їх застосування у практиці психолога.

Інтерпретація результатів передбачає узагальнення отриманих даних та їх співвіднесення з гіпотезою. Важливим є врахування контексту та обмежень дослідження. Застосування результатів охоплює практичну психологію, консультування та психотерапію. Правильна інтерпретація забезпечує цінність дослідження для науки та практики.

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та організація психологічних досліджень				
Тема 1. Предмет і завдання психологічного дослідження: сутність, мета та етапи.	10	2	2	6
Тема 2. Методологічні принципи та наукові підходи у психології.	10	2	2	6
Тема 3. Організація дослідження: вибір проблеми, гіпотези та планування.	10	2	2	6
Тема 4. Методи збору даних: спостереження, інтерв'ю, анкетування.	10	2	2	6
Тема 5. Етичні стандарти та професійна відповідальність у психологічних дослідженнях.	9	2	1	6
Змістовий модуль 2. Методи аналізу та інтерпретації даних у психології				
Тема 6. Експеримент як метод дослідження: структура, види та особливості.	9	2	1	6
Тема 7. Тестування та психометричні методи: валідність, надійність, стандартизація.	8	2	1	5
Тема 8. Якісні методи аналізу: контент-аналіз, кейс-стаді, феноменологічний підхід.	8	2	1	5
Тема 9. Кількісні методи аналізу: статистичні процедури та математичні моделі.	8	2	1	5
Тема 10. Інтерпретація результатів та їх застосування у практиці психолога.	8	2	1	5
Усього:	90	20	14	56

11. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 1. Аналіз предмета та завдань психологічного дослідження – Опрацювати визначення предмета психологічного дослідження. – Скласти перелік основних завдань дослідження. – Визначити етапи проведення дослідження. – Підготувати приклади актуальних проблем для психологічного аналізу.	6
2	Самостійне заняття 2. Методологічні принципи та наукові підходи у психології – Ознайомитися з базовими методологічними принципами. – Порівняти різні наукові підходи (експериментальний, феноменологічний тощо). – Визначити переваги та обмеження кожного підходу. – Підготувати приклади застосування підходів у дослідженнях.	6
3	Самостійне заняття 3. Організація дослідження: проблема, гіпотеза, планування – Вивчити алгоритм формулювання дослідницької проблеми. – Скласти приклади наукових гіпотез. – Ознайомитися з методами планування дослідження. – Підготувати схему організації психологічного експерименту.	6
4	Самостійне заняття 4. Методи збору даних у психології – Вивчити особливості методу спостереження. – Ознайомитися з технікою проведення інтерв'ю. – Скласти приклади анкетних запитань. – Порівняти переваги та недоліки різних методів збору даних.	6
5	Самостійне заняття 5. Етичні стандарти та професійна відповідальність – Ознайомитися з принципами добровільності участі у дослідженні. – Вивчити правила забезпечення конфіденційності. – Проаналізувати можливі етичні дилеми у психологічних дослідженнях. – Підготувати приклади порушення етичних норм та їх наслідків.	6
6	Самостійне заняття 6. Експеримент як метод дослідження – Вивчити структуру психологічного експерименту. – Ознайомитися з видами експериментів. – Порівняти лабораторний та природний експеримент. – Підготувати приклади застосування експериментального методу.	6
7	Самостійне заняття 7. Тестування та психометричні методи – Вивчити поняття валідності та надійності тестів. – Ознайомитися з процесом стандартизації психодіагностичних методик. – Скласти приклади тестових завдань.	5

	– Порівняти різні види психологічних тестів.	
8	Самостійне заняття 8. Якісні методи аналізу даних – Вивчити сутність контент-аналізу. – Ознайомитися з методом кейс-стаді. – Проаналізувати феноменологічний підхід. – Підготувати приклади застосування якісних методів у практиці.	5
9	Самостійне заняття 9. Кількісні методи аналізу даних – Вивчити основні статистичні процедури у психології. – Ознайомитися з методами математичного моделювання. – Порівняти описову та інферентну статистику. – Підготувати приклади застосування кількісних методів.	5
10	Самостійне заняття 10. Інтерпретація результатів та їх практичне застосування – Вивчити алгоритм інтерпретації результатів дослідження. – Ознайомитися з труднощами узагальнення даних. – Проаналізувати значення контексту для інтерпретації. – Підготувати приклади практичного використання результатів у психології	5
Всього		56

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бондаренко О. Ф. *Психодіагностика та методи психологічних досліджень*. Київ: Либідь, 2020.
2. Гуменюк О. І. *Методологія психологічних експериментів*. Тернопіль: ТНПУ, 2019.
3. Кочубейник О. М. *Методи кількісних досліджень у психології*. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021.
4. Лазоренко Б. В. *Методи соціально-психологічних досліджень*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018.
5. Максименко С. Д. *Методологія та методи психологічного дослідження*. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2018.
6. Панок В. І. *Методи дослідження особистості у практичній психології*. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017.
7. Романовська Д. В. *Методи дослідження у віковій та педагогічній психології*. Київ: Університет «Україна», 2021.
8. Слюсаренко О. В. *Методи психодіагностики та тестування*. Дніпро: ДНУ, 2019.
9. Титаренко Т. М. *Методи якісних досліджень у психології*. Київ: Інститут психології ім. Г. С. Костюка, 2019.
10. Яковенко С. І. *Методи аналізу даних у психології*. Київ: Університет «Україна», 2020.

Додаткові:

1. Babbie E. *The Practice of Social Research*. Belmont: Cengage, 2020.
2. Breakwell G. M., Smith J. A., Wright D. B. *Research Methods in Psychology*. London: Sage, 2012.
3. Bryman A. *Social Research Methods*. Oxford: OUP, 2016.
4. Cohen B. H. *Explaining Psychological Statistics*. Hoboken: Wiley, 2017.
5. Coolican H. *Research Methods and Statistics in Psychology*. London: Routledge, 2019.
6. Creswell J. W. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks: Sage, 2018.
7. Denzin N. K., Lincoln Y. S. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks: Sage, 2018.
8. Field A. *Discovering Statistics Using SPSS*. London: Sage, 2018.
9. Flick U. *An Introduction to Qualitative Research*. London: Sage, 2018.
10. Gravetter F. J., Forzano L. B. *Research Methods for the Behavioral Sciences*. Belmont: Cengage, 2018.
11. Heppner P. P., Wampold B. E., Kivlighan D. M. *Research Design in Counseling*. Belmont: Brooks/Cole, 2016.
12. Kazdin A. E. *Research Design in Clinical Psychology*. Boston: Pearson, 2017.
13. Kerlinger F. N., Lee H. B. *Foundations of Behavioral Research*. Belmont: Cengage, 2000.
14. Kline P. *Psychological Testing: A Practical Approach*. London: Routledge, 2015.
15. Neuman W. L. *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. Boston: Pearson, 2014.
16. Patton M. Q. *Qualitative Research and Evaluation Methods*. Thousand Oaks: Sage, 2015.
17. Robson C. *Real World Research*. Oxford: Wiley, 2016.
18. Shaughnessy J. J., Zechmeister E. B., Zechmeister J. S. *Research Methods in Psychology*. New York: McGraw-Hill, 2015.
19. Smith J. A. *Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods*. London: Sage, 2015.
20. Tabachnick B. G., Fidell L. S. *Using Multivariate Statistics*. Boston: Pearson, 2019.

Інформаційні ресурси:

1. American Psychological Association (APA): <https://www.apa.org>
2. British Psychological Society (BPS): <https://www.bps.org.uk>
3. European Federation of Psychologists' Associations (EFPA): <https://www.efpa.eu>
4. National Institute of Mental Health (NIMH): <https://www.nimh.nih.gov>
5. WHO Mental Health: <https://www.who.int/health-topics/mental-health>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “**ВІДМІННО**” отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “**ДОБРЕ**” отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “**ЗАДОВІЛЬНО**” отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “**НЕЗАДОВІЛЬНО**” отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навики.

Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов’язаний дотримуватися обов’язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;

- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.